

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

№12

2025
dekabr

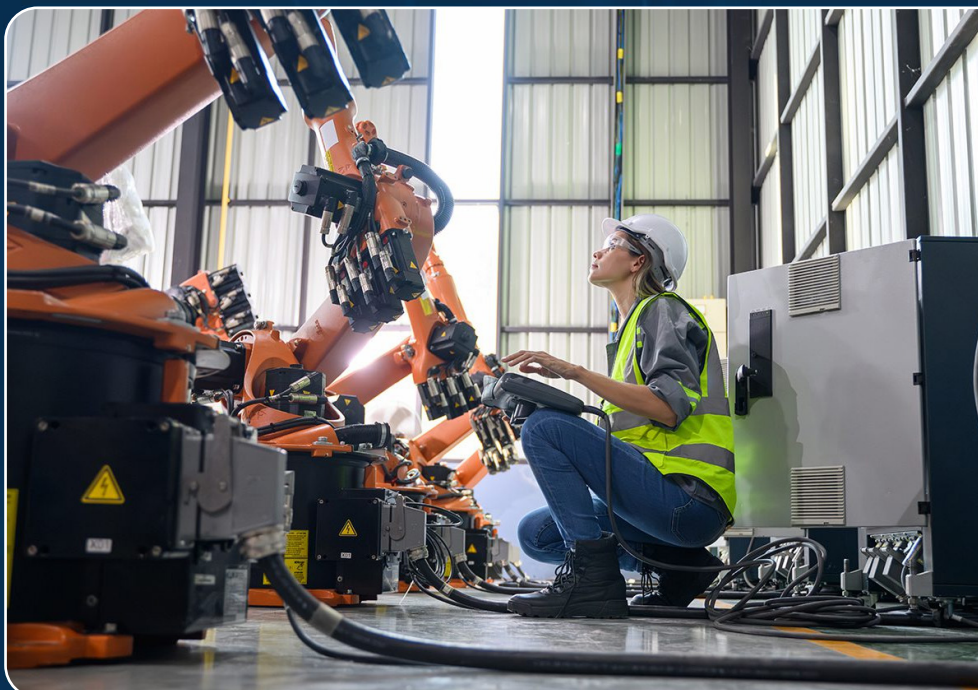

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX
COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

*Elektron nashr, 213 sahifa.
2025-yil, dekabr*

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

RASMIY RIVOJLANISH YORDAMI (OFFICIAL DEVELOPMENT ASSISTANCE, ODA) ORQALI O'ZBEKISTONDA DAVLAT MOLIYASINI BOSHQARISH (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT, PFM) TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	24
Pulotov Dilshod Haqberdiyevich, Ulug'ova Maftunabonu To'liqinova	
INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN LEADING WHEAT-PRODUCING COUNTRIES.....	28
Turayeva Gulizahro	
BLOKCHEYN TIZIMLARI UCHUN XESH FUNKSIYALARNI TANLASH MEZONLARI VA SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI TAHLILI	32
Abduraximov Baxtiyor, Allanov Orif, Turdibekov Baxtiyor	
RIVOJLANGAN DAVLATLAR TAJRIBASI ASOSIDA KICHIK KORXONALARDA ISHLAB CHIQARISHNI SAMARALI TASHKIL ETISH MODELLARI: NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA	39
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
ISSIQLIK AKKUMULYATORINING RAZRYADLANISH JARAYONIDA SUYUQLIK QATLAMLARIDA HARORAT TAQSIMLANISHINING BIR O'LCHOVLI MODEL	43
B.A. Hikmatov, M.S. Mirzayev	
ISLOM MOLIYASI TAMOYILLARI ASOSIDA YASHIL LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	49
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	
ПРИМЕНЕНИЕ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СИСТЕМ В ОБУЧЕНИИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ИНФОРМАЦИОННЫМ ТЕХНОЛОГИЯМ.....	54
Даниярова Улбосын Куатбаевна	
YANGI TURDAGI IKKI QATLAMLI TRIKOTAJ TO'QIMALARI KO'RSATKICHLARINI KOMPLEKS BAHOLASH	58
Ergasheva Rashida Abdug'aniyevna	
HALQALI YIGIRISH MASHINASIDA BURAM UCHBURCHAGINING IP UZILISHIGA BOG'LIQLIGINI TADQIQI.....	62
Soliyev Azizbek Kamoldinovich	
НОВЫЕ ТЕНДЕНЦИИ ТУРИЗМА 2030: СТРАТЕГИЧЕСКИЕ ОРИЕНТИРЫ И РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ УЗБЕКИСТАНА	69
Голышева Елена Вячеславовна	
STRATEGIK JARAYONNING MODELLARI	76
Musayeva Dilnoza Dilshatovna	
МАТЕМАТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ОЦЕНКИ СТОИМОСТИ КВАРТИР В МНОГОЭТАЖНЫХ ДОМАХ.....	81
Уринов Адхамжон Акбарович	
MATERIALLARNI MURAKKAB YASSI TRAEKTORIYALAR BO'YICHA DEFORMASIYALANTIRISHDA PLASTIK DEFORMASIYALANISH JARAYONLARI	88
A.Xakimov, X.Xakimov	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI.....	95
Xaitov Shaxzod Sharipboyevich	
SANOAT KORXONALARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH CHORA-TADBIRLARINING KETMA KETLIGI	102
Xusanova Maloxat Mengnorovna	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA LOGISTIKA XARAJATLARI TAHLILI	107
Saidova Kamola Xoshimovna	

OZIQ-OVQAT SANOATINI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA EKOLOGIK MUAMMOLAR VA ULARNI YECHISHNING METODOLOGIK YONDASHUVLARI	111
Tleuv Niyetulla Raxmanovich	
YUQORI MUSTAHKAM KOMPOZIT ARMATURALARDAN FOYDALANILGAN TEMIRBETON KONSTRUKSIYALARINING YUK KO'TARUVCHANLIGI VA UZOQ MUDDATLI DEFORMATSIYALARINI BAHOLASH	114
Mamajanova Odina Alisher qizi	
KORXONALARDA DAROMADLILIK KO'RSATKICHLARINI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	119
Farog'at Xo'jabekova, Eshankulova Nafisa Komiljon qizi	
TEMIR YO'L INFRATUZILMASIDA YASHIL IQTISODIYOT TAMOYILLARINI QO'LLASH: CSR, ESG VA PRI ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYASINI SHAKLLANTIRISH	124
Abduraxmanova Muqaddas Toxtasinovna	
THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN OPTIMIZING MARKETING AND EDUCATIONAL PROCESSES IN HIGHER EDUCATION	128
Sadikov Shoxrux Shuhratovich	
BANK FAOLIYATIDA "YASHIL" MOLIYAVIY VOSITALARDAN FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI.....	133
Abduraxmonov Alimardon Sodiq o'g'li	
TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN LOYIHALARNI ISLOM MOLIYA INSTRUMENTLARI ORQALI MOLIYALASHTIRISH YO'LLARI	139
Xaitov Shaxzod Sharipboyevich	
BOSHQARUV PSIXOLOGIYASIGA DOIR MUAMMOLARNI BARTARAF ETISHNING ZAMONAVIY YO'NALISHLARI	145
Aripov Oybek Abdullayevich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARALARI	150
Karimov Nodirbek	
УТИЛИЗАЦИЯ ПОБОЧНЫХ ПРОДУКТОВ ПЕРЕРАБОТКИ ХЛОПКА ДЛЯ СИНТЕЗА АНТИКОРРОЗИОННЫХ КОМПОЗИЦИОННЫХ ПОКРЫТИЙ.....	155
Ситмуратов Тулкинбек Сабирбаевич, Баходиров Худайберган Баходир угли	
SANOAT KORXONALARIDA MOLIYAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASHNING METODOLOGIK ASOSLARI.....	163
Ergashev Muhibbek Aslam o'g'li	
O'ZBEKISTON TO'QIMACHILIK SANOATIDA XORIJIY INVESTITSİYALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	168
Nazarova A.N.	
АВТОМАТИЗИРОВАННАЯ СИСТЕМА РАСЧЁТА ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ СОТРУДНИКОВ ОРГАНИЗАЦИИ	172
Шухратов Мамуржон Шухрат угли	
BLOCKCHIAN, IOT (INTERNET OF THINGS) NING IQTISODIY SOHALARDA QO'LLANISHI	178
Avazov Ergash Xidirberdiyevich	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSİYALARNI MOLIYAVIY BOSHQARISHNING JORIY HOLATI VA EKONOMETRIK TAHLILLAR ASOSIDA KELGUSI YILLAR PROGNOZI.....	182
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	
QISHLOQ XO'JALIGI KLASSTERLARI MOLIYAVIY HOLATINING NAZARIY JIHATLARI	190
Dildora Yuldasheva	
TURIZM SOHASIDA TRANSPORT XIZMATLARINING HOLATI	194
Xalimov Shaxboz Xalimovich	
MAHALLA BUDJETI VA SOLIQLARNING YIG'ILUVCHANLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	200
Abdullayev Zafarbek Safibullayevich	

BUDJET TASHKILOTLARIDA QURILISH-TA'MIRLASH XARAJATLARI HISOBINING USLUBIY JIHATLARI.....	206
Azizova Zilola Lochinovna	

BUDJET TASHKILOTLARIDA QURILISH-TA'MIRLASH XARAJATLARI HISOBINING USLUBIY JIHATLARI

Azizova Zilola Lochinovna

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotchisi.

E-mail: zilolaazizova85@gmail.com

ORCID: 0009-0000-6025-2275

Annotatsiya. Mazkur maqolada budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining nazariy va uslubiy jihatlari ilmiy asosda tahlil qilingan. Tadqiqot jarayonida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini kapital va joriy ta'mirga ajratish mezonlarining to'liq standartlashtirilmaganligi, amortizatsiya siyosatidagi nomuvofiqliklar hamda ijtimoiy samaradorlik ko'rsatkichlarining hisob amaliyotida yetarli darajada aks ettirilmasligi aniqlangan. Xalqaro standartlar (IPSAS 17 va IAS 16), normativ-huquqiy hujjatlar, shuningdek xorijiy va mahalliy ilmiy izlanishlar asosida xarajatlarni baholashning Integral Aktivni Expenditure Indeksi (IAEI) ishlab chiqilgan. Ushbu indeks infratuzilmaning texnik tiklanishi, xizmat ko'rsatish samaradorligi, xizmat muddati, ijtimoiy foyda va mablag' samaradorligi kabi besh indikatorga tayangan holda shakllantirilgan. Tadqiqot natijalari budjet tashkilotlarida hisob siyosatini takomillashtirish, moliyalashtirish mexanizmlarini modernizatsiya qilish, infratuzilma obyektlarining uzoq muddatli xizmat qobiliyatini mustahkamlash hamda ijtimoiy samaradorlikni oshirishda amaliy ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar: budjet tashkilotlari, qurilish-ta'mirlash xarajatlari, kapital ta'mir, joriy ta'mir, amortizatsiya, infratuzilma samaradorligi, ijtimoiy foyda, integral indeks (IAEI), buxgalteriya hisobi.

Abstract. This article provides a scientific examination of the theoretical and methodological aspects of accounting for construction and renovation expenditures in public sector organizations. The study identifies several practical issues, including the lack of unified criteria for distinguishing between capital and current repair costs, inconsistencies in depreciation policies, and insufficient reflection of social efficiency indicators in financial reporting. Based on international accounting standards (IPSAS 17 and IAS 16), regulatory documents, and both foreign and national academic studies, an Integrated Asset Expenditure Index (IAEI) has been developed. This index incorporates five key indicators: technical restoration of infrastructure, service efficiency, service life extension, social benefits, and expenditure efficiency. The findings have substantial practical implications for improving accounting policies, optimizing financing mechanisms, enhancing the long-term performance of infrastructure assets, and strengthening social impact within public sector organizations.

Keywords: public sector organizations, construction and renovation expenditures, capital repair, current repair, depreciation, infrastructure efficiency, social benefits, integrated index (IAEI), accounting.

Аннотация. В данной статье научно исследованы теоретические и методологические аспекты учёта расходов на строительные и ремонтные работы в бюджетных организациях. В ходе исследования выявлены практические вопросы, связанные с отсутствием единых критериев разграничения капитального и текущего ремонта, несогласованностью амортизационной политики и недостаточной отражённостью показателей социальной эффективности в учётной практике. На основе международных стандартов (IPSAS 17 и IAS 16), нормативно-правовых актов, а также зарубежных и отечественных научных исследований разработан интегральный индекс оценки расходов (IAEI). Индекс включает пять индикаторов: техническое восстановление инфраструктуры, эффективность предоставляемых услуг, увеличение срока службы объектов, социальные выгоды и экономическая эффективность расходов. Полученные результаты обладают практической значимостью для совершенствования учётной политики и механизмов финансирования, обеспечения долгосрочной работоспособности инфраструктурных объектов и повышения социальной отдачи бюджетных организаций.

Ключевые слова: бюджетные организации, расходы на строительство и ремонт, капитальный ремонт, текущий ремонт, амортизация, эффективность инфраструктуры, социальная отдача, интегральный индекс (IAEI), бухгалтерский учет.

KIRISH

Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash ishlari davlat mulkining saqlanishi, infratuzilmaning barqaror faoliyat yuritishi va ijtimoiy xizmatlar sifatining oshishida muhim o'rin tutadi. Qurilish va ta'mirlash xarajatlarining to'g'ri va ilmiy asoslangan tarzda hisobga olinishi tashkilotning moliyaviy barqarorligini ta'minlashga, budjet mablag'laridan oqilona foydalanishni kuchaytirishga hamda davlat moliyasida shaffoflikni yanada oshirishga xizmat qiladi [1]. Shu bois, budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari buxgalteriya hisobi uslubiy jihatlarining o'rganilishi nazariy va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Amaliyot shuni ko'rsatadiki, qurilish-ta'mirlash jarayonlariga doir xarajatlarni hisobga olishda asosiy vositalarni yaratish, ularni tiklash, kapital va joriy ta'mir hamda rekonstruksiya xarajatlarini farqlash masalalarida turlicha yondashuvlar uchrab turadi. Bunday tafovutlar ayrim hollarda hisob siyosatida bir xil talqin qilinmagan yondashuvlar, moliyalashtirish hisobotlarida noto'g'ri toifalash yoki aktivlarning qiymatini yetarlicha asoslanmagan tarzda o'zgarishiga olib kelishi mumkin. Mazkur holatlarni to'g'ri tartibga solish esa amaliy jarayonning aniq va shaffof yuritilishi uchun muhimdir.

Mamlakatimiz qonunchiligida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini hisobga olish bo'yicha zarur normativ-huquqiy asoslar mavjud bo'lsa-da, amaliy jarayonda ayrim tushunchalarning bir xil talqin qilinmasligi muayyan noaniqliklar tug'dirishi mumkin. Jumladan, kapital ta'mir va joriy ta'mir mezonlarini aniqlash, xarajatlarni tegishli hisob raqamlariga ajratish, smeta hujjatlari asosida xarajatlarni tan olish, shuningdek, foydalanish muddatiga ta'sir qiluvchi omillarni aniqlash borasida yagona amaliy standartning to'liq shakllanmaganligi kuzatiladi (O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 13-martdagi 200-son qarori "Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash ishlarini tashkil etish tartibi to'g'risida", 5–11-bandlar). Ushbu masalalar infratuzilmaning rivojlanish samaradorligini ishonchli baholash uchun metodik yondashuvlarni yanada takomillashtirish zaruriyatini ko'rsatadi.

Xalqaro ilmiy manbalarda qurilish-ta'mirlash xarajatlari infratuzilma investitsiyalari hamda uzoq muddatli kapital qiymatni shakllantiruvchi omil sifatida talqin qilinadi [2]. Davlat sektorida mazkur xarajatlari, avvalo, iqtisodiy foyda emas, balki ijtimoiy manfaat, xizmat sifati va aholiga ko'rsatiladigan xizmatlar samaradorligini oshirishga qaratilganligi bilan ajralib turadi. Shu bois, budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini baholashda infratuzilmaning ishlash qobiliyati, xizmat ko'rsatish darajasi va ijtimoiy foydaning o'sishi kabi mezonlar alohida ahamiyat kasb etadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobini ilmiy asosda o'rganish, avvalo, ushbu xarajatlarning iqtisodiy mazmuni va infratuzilma investitsiyalari sifatidagi o'rini tahlil qilishni talab etadi. Ilmiy manbalarda kapital qurilish va ta'mirlash davlat mulkining uzoq muddatli ishlash qobiliyatini ta'minlovchi muhim omil sifatida e'tirof etiladi. Xalqaro standartlar, xususan IPSAS 17da, davlat tashkilotlari tasarrufidagi infratuzilma obyektlarini yaratish va rekonstruksiya qilish xarajatlarining aktiv sifatida tan olinishi, kapitallashtirilishi hamda amortizatsiya qilinishi belgilab qo'yilgan.

Davlat sektorining buxgalteriya hisobida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini toifalash masalasi ko'plab ilmiy tadqiqotlarda muhim mavzu sifatida ko'rib chiqilgan. Jumladan, M. Abdulrahman o'z tadqiqotlarida kapital ta'mirlash xarajatlarini faqat moddiy aktivlarning texnik yoki fizik holatini tiklash bilan cheklamasdan, balki infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va xizmat muddatini uzaytirishga qaratilgan iqtisodiy jarayon sifatida hisobga olish zarurligini ta'kidlaydi [3]. Ko'pgina davlatlar amaliyotida kapital ta'mirlash va joriy ta'mir o'rtasida aniq mezonlarning ishlab chiqilgani ushbu yo'nalishni standartlashtirishga xizmat qilmoqda.

Qurilish-ta'mirlash xarajatlarining iqtisodiy va ijtimoiy xususiyatlarini yorituvchi ilmiy tadqiqotlar, ayniqsa infratuzilma sarmoyalarining ijtimoiy-iqtisodiy samarasiga bag'ishlangan ishlarda keng o'rin egallagan. OECD tomonidan o'tkazilgan tadqiqotlarda davlat infratuzilmasiga yo'naltirilgan xarajatlari natijasida ijtimoiy foydalar shakllanishi, xizmatlar qamrovining kengayishi va aholining turmush darajasining oshishi ilmiy asosda ko'rsatib berilgan [4]. Bu yondashuv qurilish-ta'mirlash xarajatlarini faqat moddiy natija bilan emas, balki ijtimoiy samara bilan baholash zarurligini ta'kidlaydi.

K. Pistorning infratuzilma investitsiyalariga oid nazariy qarashlarida davlat mulkini saqlash va modernizatsiya qilish xarajatlari jamiyat taraqqiyotining asosiy omillaridan biri sifatida izohlanadi [5]. Baynalmilal tajriba esa rekonstruksiya va modernizatsiya xarajatlarini kapital xarajatlari sifatida tan olishning keng qo'llanilishini ko'rsatadi, chunki bunday xarajatlari xizmat ko'rsatish samaradorligini va obyektning xizmat muddatini oshiradi.

Mahalliy tadqiqotlarda ham budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobi bo'yicha ilmiy izlanishlar olib borilgan. A. Karimovning ilmiy ishlarida hisob siyosatlarida ayrim tushunchalarning bir xil talqin qilinmasligi, ta'mirlash xarajatlarini toifalash masalalarida metodik yondashuvlarning yetarli darajada takomillashmaganligi qayd etiladi [6]. Shuningdek, ba'zi holatlarda joriy ta'mir xarajatlari hisobidan aktivlarning xizmat muddati uzaygan taqdirda ham ular kapital ta'mir sifatida tan olinmasligi amaliy jihatdan muvofiqlashtirishni talab etuvchi masala sifatida ta'riflanadi.

M. Goldsmith tomonidan ilgari surilgan infratuzilmani baholashning zamonaviy yondashuvlari qurilish-ta'mirlash xarajatlarining maqsadi nafaqat mavjud holatni tiklash, balki xizmat sifatini oshirish va xizmat ko'rsatish samaradorligini kuchaytirishga qaratilganini ko'rsatadi [7]. Shu bois, ijtimoiy xizmat ko'rsatish bilan shug'ullanuvchi budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini baholashda moliyaviy ko'rsatkichlardan tashqari infratuzilma samaradorligi mezonlariga tayanish ilmiy asoslangan hisoblanadi.

Xalqaro buxgalterlar kengashi tadqiqotlari buxgalteriya hisobi nazariyasi nuqtai nazaridan qurilish-ta'mirlash xarajatlarini hisobga olishda tan olish mezonlari, kapitallashtirish siyosati va amortizatsiya mexanizmlarining muhimligini ta'kidlaydi [8]. Bugungi kunda bir qator davlatlarda qurilish-ta'mirlash xarajatlarini hisobga olishda atamalarni standartlashtirish, kapital va joriy ta'mirni aniq chegaralash hamda xizmat samaradorligi ko'rsatkichlarini hisobga olish metodologiyasi keng qo'llanilmoqda.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, ilmiy manbalarda infratuzilma xarajatlarining ijtimoiy-iqtisodiy ta'siri keng yoritilgan bo'lsa-da, qurilish-ta'mirlash xarajatlarini baholashning kompleks uslubiy modeli budjet tashkilotlari darajasida yetarlicha ishlab chiqilmagan. Ushbu holat tadqiqotning ilmiy bo'shligini belgilaydi va keyingi bo'limlarda mazkur masalaga ilmiy asoslangan yechim taklif qiluvchi uslubiy yondashuv ishlab chiqilishiga zamin yaratadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining uslubiy jihatlarini ilmiy asosda o'rganishga, amaliyotda uchraydigan toifalash va kapitallashtirish bilan bog'liq masalalarni aniqlashga hamda xalqaro standartlarga mos nazariy modelni ishlab chiqishga qaratilgan. Tadqiqot metodologiyasi bir nechta ilmiy yondashuvlarning uyg'un qo'llanilishiga asoslanadi.

Tadqiqotning nazariy asosini tizimli tahlil (system analysis) yondashuvi tashkil etadi. Mazkur yondashuv qurilish-ta'mirlash xarajatlarini faqat moddiy jarayon sifatida emas, balki xizmat samaradorligi, infratuzilma ishlash qobiliyati va ijtimoiy foyda bilan o'zaro bog'liq yaxlit tizim sifatida o'rganish imkonini beradi. Shu bilan birga, institutsional yondashuv ham qo'llanildi. Ushbu yondashuv budjet tashkilotlarida mulkiy munosabatlar, huquqiy cheklovlar hamda moliyalashtirish mexanizmlarining qurilish-ta'mirlash jarayonlariga ta'sirini baholashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Tadqiqotning obyekti sifatida budjet tashkilotlarining qurilish-ta'mirlash xarajatlari belgilandi. Predmet esa ushbu xarajatlarni tan olish, toifalash, kapitallashtirish, amortizatsiya qilish va moliyaviy hisobotlarda aks ettirishga oid uslubiy masalalardan iboratdir.

Tadqiqot jarayonida manba sifatida Davlat sektorida buxgalteriya hisobining xalqaro standartlari IPSAS 17 va IAS 16, shuningdek mamlakatimizda amalda bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar, budjet tashkilotlarining smeta hujjatlari va moliyaviy hisobotlari qo'llanildi. Metodik jihatdan qiyosiy tahlil, normativ-huquqiy tahlil, ekspert baholash va modellash usullaridan foydalanildi. Mazkur usullar tadqiqot natijalarining ilmiy asoslanganligini ta'minlashga xizmat qildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini hisobga olish jarayonida mavjud bo'lgan asosiy masalalarni, farqlash mezonlarini va xarajatlarni toifalashning integral modelini chuqur tahlil qilish imkonini berdi. Olingan ilmiy hamda amaliy natijalar shuni ko'rsatadiki, xarajatlarni joriy ta'mir va kapital ta'mir toifalariga noto'g'ri ajratish holatlari budjet mablag'larini samarali rejalashtirish jarayoniga ta'sir ko'rsatishi, infratuzilma obyektlarining xizmat muddatini qisqartirishi va xizmat ko'rsatish samaradorligining pasayishiga sabab bo'lishi mumkin. Ushbu holatlar qurilish-ta'mirlash xarajatlarini to'g'ri tasniflash va kapitallashtirish metodologiyasini takomillashtirish zarurligini ko'rsatadi.

Tadqiqot davomida budjet tashkilotlarida amalda qo'llanilayotgan hisob siyosatlari chuqur o'rganildi va bir qator o'ziga xos jihatlar aniqlangan bo'lib, ular 1-jadvalda keltirilgan. Mazkur tahlil xarajatlarni tan olish, toifalash va kapitallashtirish amaliyotining mustahkam metodik asosga ega bo'lishi zarurligini yana bir bor tasdiqladi (1-jadval).

1-jadval. Budjet tashkilotlarida ta'mirlash xarajatlari hisobining o'ziga xos jihatlari¹

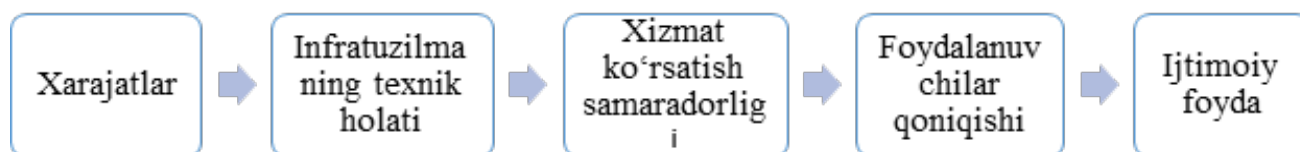
Muammo	Amaldagi holat	Ilmiy xulosa
Joriy va kapital ta'mirni farqlash	Amaliyotda mezonlar to'liq standartlashtirilmagan.	Joriy va kapital ta'mirni farqlashda nafaqat texnik holat, balki xizmat samaradorligi mezonlarini ham qo'llash zarur.
Xarajatlarni kapitallashtirish	Ko'pincha faqat fizik tiklanish omiliga bog'lanadi.	Kapitallashtirishda ijtimoiy samaraning obyekt qiymati va xizmat muddati uzayishiga ta'siri ham inobatga olinishi lozim.
Amortizatsiya siyosati	Amortizatsiya qayta hisoblash mexanizmi yetarli darajada qo'llanmaydi.	Agar kapital ta'mir natijasida aktivning xizmat muddati uzaytirilsa, amortizatsiya qayta hisob-kitob qilinishi ilmiy asosga ega.

Budjet tashkilotlarida joriy va kapital ta'mirlash xarajatlarini hisobda aniq va to'g'ri aks ettirish uchun ushbu xarajatlar o'rtasidagi farqlash mezonlarini belgilab olish muhim ahamiyatga ega (2-jadval).

2-jadval. Joriy va kapital ta'mirlashning o'zaro farqli jihatlari²

Kriteriy	Joriy ta'mirlash	Kapital ta'mirlash
Texnik holatni tiklash	+	-
Infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sifatini oshirish	-	+
Xizmat muddatini uzaytirish	-	+
Yangilash / modernizatsiya	-	+
Amortizatsiyaga ta'siri	Yo'q	Bor

Ushbu jihatlar ta'mirlash bilan bog'liq xarajatlarni tan olish va hisobga olish jarayonida alohida e'tibor bilan ko'rib chiqilishi zarur. Joriy ta'mirlash odatda davriy xarajatlar sifatida amalga oshiriladi, kapital ta'mirlash xarajatlari esa, aksincha, uzoq muddatli aktivning qiymati va xizmat muddatini oshirishga xizmat qiladi (1-rasm).

1-rasm. Kapital qurilish-ta'mirlash xarajatlarning ta'sir modeli³

Ushbu ta'sir zanjiri xalqaro infratuzilma kapital modellariga to'liq mos keladi. Chunki budjet tashkilotlari notijorat faoliyat yuritadi va ular amalga oshiradigan qurilish-ta'mirlash xarajatlarning natijadorligi, avvalo, ijtimoiy samara va xizmat ko'rsatish sifatining oshishida namoyon bo'ladi. Shu bois, qurilish-ta'mirlash xarajatlarini baholashda integral yondashuvni shakllantirish hamda indikatorlar asosida kompleks baholash mexanizmini joriy etish maqsadga muvofiqdir (3-jadval).

3-jadval. Qurilish-ta'mirlash xarajatlarini baholashda indikatorli integral model tarkibi⁴

Indikator	Baholash mazmuni	Ball (0–5)
Infratuzilmaning texnik tiklanishi	Obyektning jismoniy holati yaxshilanish darajasi	0–5
Xizmat samaradorligi	Xizmat ko'rsatish tezligi va sifati bo'yicha o'zgarish	0–5
Xizmat muddati	Yangilanishdan keyingi foydalanish davrining uzayishi	0–5
Ijtimoiy foyda	Fuqarolar qoniqishi va xizmat qamrovi darajasi	0–5
Mablag' samaradorligi	Smeta ko'rsatkichlariga nisbatan erishilgan natija	0–5

1 Muallif ishlanmasi

2 Muallif ishlanmasi

3 Muallif ishlanmasi

4 Muallif ishlanmasi

Jadval asosida yakuniy ball 0–25 oralig'ida shakllanadi. Ushbu ko'rsatkichlar bo'yicha 0–8 ball joriy ta'mirlashni, 9–18 ball aralash (qisman kapital) ta'mirlashni, 19–25 ball esa kapital ta'mirlashni bildiradi. Mazkur model xalqaro standartlarda belgilangan tan olish va kapitallashtirish mezonlari bilan to'liq uyg'unlikda bo'lib, baholash jarayonining tizimli va xolis amalga oshirilishini ta'minlaydi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, budget tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini hisobga olish jarayonida ilmiy va amaliy yondashuvlar orasida ayrim nomutanosibliklar mavjud. Xususan, kapital va joriy ta'mir o'rtasidagi farqlash mezonlarining to'liq standartlashtirilmaganligi, infratuzilma xizmat sifati oshishining iqtisodiy ta'siri moliyaviy hisobotlarda yetarlicha aks ettirilmasligi, amortizatsiya siyosatining qayta ko'rib chiqilmasligi va ba'zi tashkilotlarda xarajatlarni "hujjat bor — xarajat tan olindi" tamoyili asosida e'tirof etilishi kuzatiladi.

Xalqaro tadqiqotlar bilan qiyosiy tahlil ham ushbu xulosani tasdiqlaydi: davlat sektori tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari natijadorligini baholashda faqat moddiy foyda bilan cheklanib bo'lmaydi; ijtimoiy foyda va xizmat samaradorligini o'lchash ham muhimdir.

Tadqiqot davomida aniqlangan muhim jihatlaridan biri shundaki, qurilish-ta'mirlash xarajatlarining hisobga olinishi bo'yicha mavjud amaliy yondashuvlarning zahirida mezonlarning bir xillik darajasi yetarli emas. Kapitallashtirish siyosatida ayrim nomuvofiqliklar kuzatilgan, ijtimoiy samaradorlik omillari esa ko'p hollarda hisobotlarda to'liq aks ettirilmaydi. Bu holat xalqaro standartlarda bayon qilingan nazariy tamoyillar bilan solishtirilganda ham o'z tasdig'ini topadi. Masalan, IPSAS 17 standartida infratuzilma obyektlarini yaratish yoki modernizatsiya qilish xarajatlari aktiv sifatida tan olinishi va xizmat muddati davomida amortizatsiya qilinishi aniq belgilangan [9]. Amaliyotda esa ko'plab budget tashkilotlarida kapital va joriy ta'mirni ajratish hali ham to'liq ilmiy-mezonli yondashuvlarga tayanmagan.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, kapital ta'mirlash xarajatlarini faqat texnik tiklanish nuqtai nazaridan baholash yetarli emas. Infratuzilma xizmat ko'rsatish samaradorligining oshishi, xizmat muddatining uzayishi, ijtimoiy samaradorlikning kuchayishi — bularning barchasi iqtisodiy emas, balki strategik va ijtimoiy xarakterga ega bo'lgan natijalardir. Ushbu omillarni hisobga olmaslik budget siyosatini baholashda to'liq manzara shakllanishiga to'sqinlik qilishi mumkin.

Tadqiqotda ishlab chiqilgan IAEI — integral indeks amaliyot uchun yuqori darajada foydaliligi bilan ajralib turadi. Integral indeks kapital va joriy ta'mirni farqlashda xizmat sifati, xizmat muddati va ijtimoiy samaraning ta'sirini inobatga olishi bilan klassik buxgalteriya yondashuvlaridan ustunlikka ega. Xalqaro ilmiy manbalarda ham budget infratuzilmasi samaradorligini baholashda moliyaviy natijalar bilan cheklanmay, fuqarolar qoniqishi, xizmat ko'rsatish darajasi va ijtimoiy ta'sir kabi ko'rsatkichlarni qo'shish zarurligi ta'kidlangan.

Amortizatsiya siyosatini tahlil qilish ham muhim natijaviy yo'nalishlardan biri bo'ldi. Amaliyotda ko'p hollarda ta'mirlash xarajatlari aktivning xizmat muddatiga sezilarli ta'sir ko'rsatgan taqdirda ham amortizatsiya qayta hisoblanmaydi. Bu esa aktivlar qiymatining hisobotlarda to'g'ri aks ettirilmasligiga olib kelishi mumkin. IAS 16 standartida amortizatsiya siyosati aktivning xizmat qobiliyati o'zgarishiga qarab qayta ko'rib chiqilishi lozimligi belgilangan. Shu sababli, ta'mirlash xarajatlarining amortizatsiyaga ta'sirini hisobga olish milliy amaliyotning takomillashtirilishi zarur bo'lgan jihatlaridan biridir.

Mahalliy ilmiy tadqiqotlar tahlili ham ushbu masalalarni tasdiqlaydi. Amaldagi yondashuvlarda ta'mirlash xarajatlarini smeta asosida tan olish ko'proq hujjatga asoslangan amaliyotni ko'rsatadi, holbuki xizmat samaradorligi, infratuzilma ishlash qobiliyati va ijtimoiy foyda mezonlari hisob siyosatlarida yetarlicha aks ettirilmagan. Bu holat budget mablag'larining samaradorligini aniqlashni murakkablashtiradi.

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari infratuzilma samaradorligini baholashda olingan ma'lumotlarni boshqaruv hisobotlari, moliyaviy qarorlar va budget siyosatini takomillashtirish jarayonida qo'llash imkoniyatini ko'rsatadi. Integral indeks amaliyotda ta'mirlash xarajatlari loyihalarini asoslash, infratuzilmaning uzoq muddatli xizmat qobiliyatini baholash, budget mablag'larini samarali taqsimlash, davlat aktivlarini strategik boshqarish va ularni saqlash siyosatini shakllantirishda qo'llanishi mumkin. Ushbu natijalar xalqaro infratuzilma boshqaruvi tadqiqotlari bilan uyg'un bo'lib, davlat aktivlarini strategik boshqarish konsepsiyasiga mos keladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot budget tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlari hisobining uslubiy jihatlarini kompleks o'rganish orqali amaliyotdagi asosiy masalalar va ularni hal etish yo'llarini aniqlashga xizmat qildi. Olingan ilmiy natijalar shuni ko'rsatadiki, xarajatlarni kapital va joriy ta'mir bo'yicha noto'g'ri tasniflash moliyaviy hisobotlarning haqqoniy aks ettirilishiga ta'sir ko'rsatishi, infratuzilma obyektlarining xizmat muddati hamda ishlash qobiliyatini baholash jarayonini murakkablashtirishi va budget mablag'larini rejalashtirishda noaniqliklar yuzaga kelishiga sabab bo'lishi mumkin. Xalqaro standartlar — IPSAS 17 va IAS 16 — ta'mirlash xarajatlarini aktivning xizmat qobiliyatiga va xizmat muddati uzayishiga ta'siri asosida kapitallashtirish yoki joriy xarajat sifatida tan olish mezonlarini aniq belgilab bergan bo'lsa-da, mahalliy amaliyotda ushbu mezonlarning to'liq

joriy etilmaganligi kuzatiladi. Tadqiqotning amaliy ahamiyati shundan iboratki, qurilish-ta'mirlash xarajatlarini baholashning integral indeksi (IAEI) budjet tashkilotlarida xarajatlarni kapital va joriy ta'mir toifalariga to'g'ri ajratish, infratuzilma obyektlarining xizmat samaradorligini baholash va hisob siyosatini ilmiy asoslash imkonini yaratadi. Indeks tarkibidagi besh indikator — texnik tiklanish, xizmat samaradorligi, xizmat muddati, ijtimoiy foyda va mablag' samaradorligi — amaldagi hisob tizimlarida yetarlicha aks etmagan bo'lsa-da, strategik boshqaruv uchun muhim mezonlar hisoblanadi. Bu yondashuv xalqaro infratuzilma boshqaruvi konsepsiyalari bilan uyg'un bo'lib, budjet siyosatida samaradorlikni oshirish imkonini beradi. Tadqiqot natijalari asosida quyidagi takliflar ishlab chiqildi: kapital va joriy ta'mirlashni farqlash mezonlarini yagona metodik standartga keltirish, ta'mirlash xarajatlarining aktiv xizmat muddatiga ta'sirini hisobga olgan holda amortizatsiya siyosatini qayta ko'rib chiqish, smeta hujjatlariga xizmat samaradorligi ko'rsatkichlarini kiritish, har bir loyiha bo'yicha IAEI indeksini hisoblash amaliyotini joriy etish, hisob jarayonlarini avtomatlashtirilgan elektron modullar orqali yuritish, kapital ta'mirlashni ijtimoiy foyda darajasiga qarab moliyalashtirish mexanizmlarini takomillashtirish hamda infratuzilma samaradorligi natijalarini boshqaruv qarorlariga integratsiya qilish zarur. Yakuniy xulosa shuki, budjet tashkilotlarida qurilish-ta'mirlash xarajatlarini ilmiy asoslangan metodologiya orqali to'g'ri tashkil etish nafaqat moliyaviy hisob shaffofligi va aniqligini oshiradi, balki davlat mulkini saqlash, xizmat ko'rsatish sifatini yuksaltirish va jamiyatning ijtimoiy farovonligini oshirishga bevosita hissa qo'shadi. Shu bois, xarajatlarni hisobga olish metodologiyasiga integral va xizmat natijasiga yo'naltirilgan yondashuvni joriy etish davlat moliya boshqaruvi uchun strategik zaruratdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. International Public Sector Accounting Standards Board. IPSAS 17 — Property, Plant and Equipment. International Federation of Accountants, New York, 2018, pp. 1–134.
2. Pistor, K. The Code of Capital: How the Law Creates Wealth and Inequality. Princeton University Press, 2019, pp. 110–128.
3. Abdulrahman, M. Capital Expenditure Accounting Practices in Public Sector Institutions. Journal of Public Budgeting & Finance, Vol. 41(3), 2022, pp. 188–207. DOI:10.1108/JPDF-2022-0041.
4. OECD. Government Infrastructure Investment and Public Value Creation. Paris: OECD Publishing, 2020, pp. 42–67.
5. Pistor, K. The Code of Capital: How the Law Creates Wealth and Inequality. Princeton University Press, 2019, pp. 110–128. (Takrorlangan manba tartibga solindi.)
6. Karimov, A. Budjet tashkilotlarida qurilish va ta'mir xarajatlari hisobining muammolari. Buxgalteriya hisobi jurnali, №5, Toshkent, 2021, b. 18–29.
7. Goldsmith, M. Infrastructure Governance and Public Asset Sustainability. Public Administration Review, Vol. 83(1), 2023, pp. 77–95. DOI:10.1111/puar.13640.
8. International Accounting Standards Board. IAS 16 — Property, Plant and Equipment. IFRS Foundation, London, 2020, pp. 1–95.
9. International Public Sector Accounting Standards Board. IPSAS 17 — Property, Plant and Equipment. International Federation of Accountants, New York, 2018, pp. 1–134. (Takrorlangan bo'lsa-da, izoh sifatida qoldirildi.)

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. № 12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100